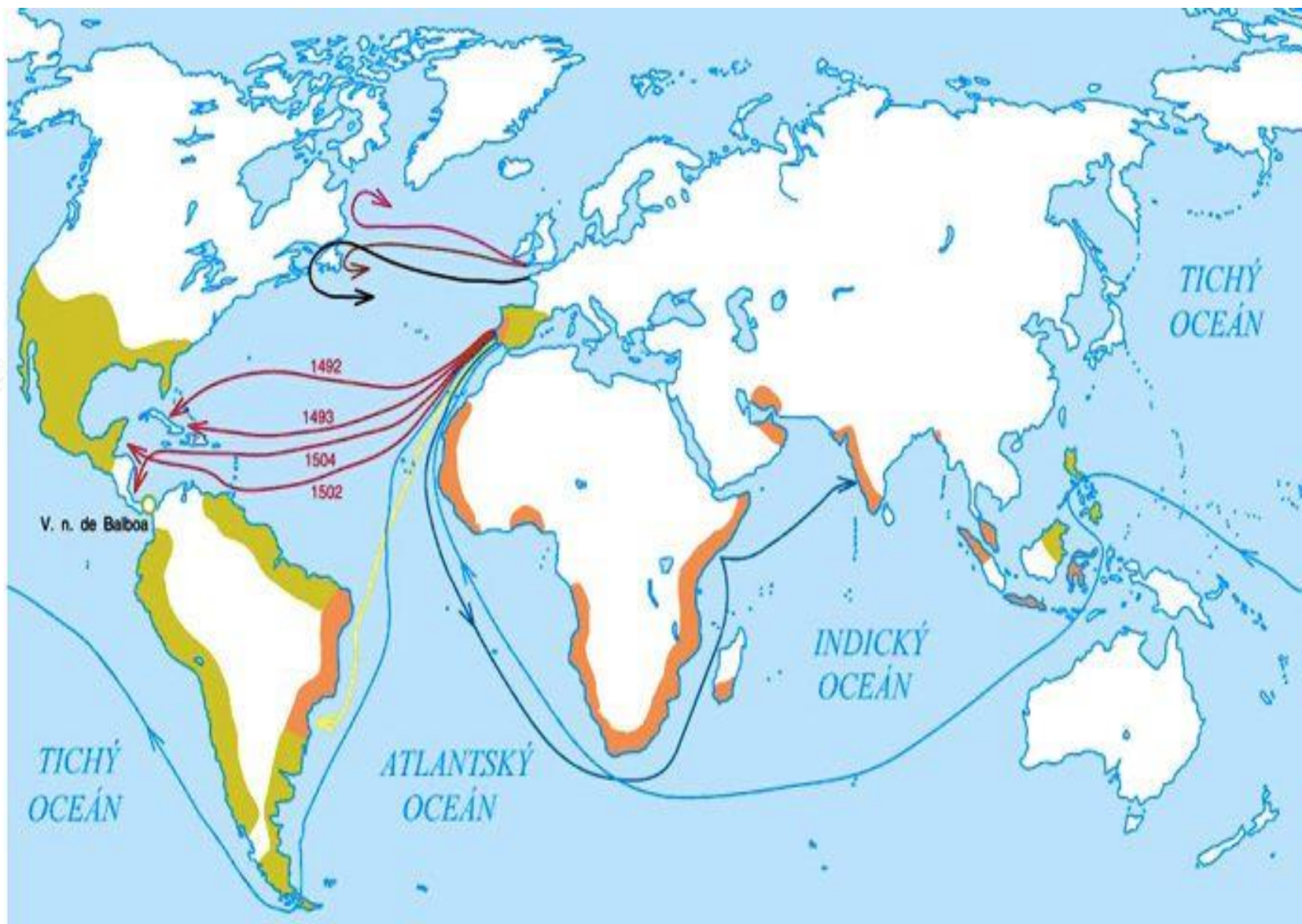

Objevné plavby

uč. str 106 - 107

- Španělsko a jeho kolonie
- Portugalsko a jeho kolonie
- K. Kolumbus
- G. Caboto
- S. Caboto
- J. Cartier
- P. Cabral
- V. de Gama
- F. Magalhães
- V. N. de Balboa

- v 15. století (ale i dříve) - mizivá představa o tom, jak vypadá svět
- lidé se převážně domnívali, že je Země placka, na jejíž okraj se dá doplout lodí....co je dál, vysvětlit nedovedli
- názor, že je Země kulatá byl nepřípustný a hlavně nepředstavitelný

- nejvíce, díky objevným plavbám, bohatly země, které posílaly do světa mořeplavce (námořní školy):

- Španělsko
- Portugalsko
- Anglie
- Francie
- Italská města

Příčiny objevných plaveb:

1. Turci ovládli velkou část JV Evropy a tím byl znemožněn obchod s Indií po souši (koření)
2. Docházely zásoby drahých kovů v Evropě (zlato, stříbro)
3. Touha po dobrodružství a bohatství z dalekých zemí
4. Humanismus – nové věd. poznatky – př. o kulatosti Země
5. Nové vynálezy – nové lodě, kompas, kormidlo

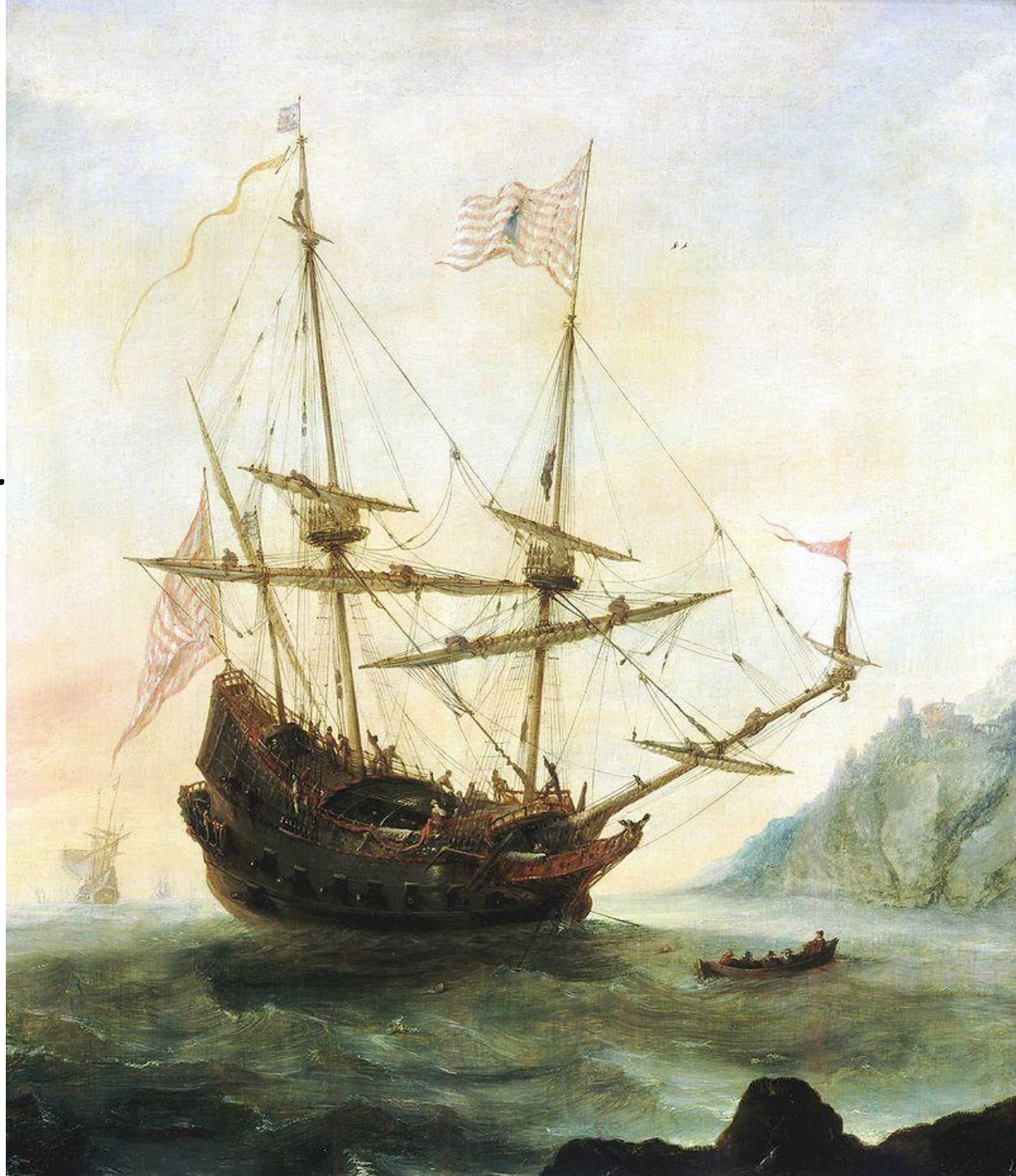
Nové typy lodí

- zdokonalení stavby lodí
- třístěžňové plachetnice – karaky, karavely, galéry
- zdokonalení orientace – kompas, astroláb, přesýpací hodiny a námořní mapy

Karaka – Santa Maria

*obchodní nebo
válečná loď, která se
začala používat ve 14.
století ve Středomoří
především v Janově a
Benátkách*

Karavela

- byla obchodní nebo válečná plachetnice, která se začala používat od poloviny 13.stol. ve Středomoří, především v Janově a Benátkách. Karavela byla oblíbená hlavně pro vysokou rychlost plavby a schopnost křížovat proti větru.

Galéra

*je typ lodi – veslice s
pomocným oplachtěním.*

*Byla využívána pro obchodní
i válečné účely.*

*Brázdila Středozevní moře
asi od 8. století př. n. l.*

*Jejich ústup souvisí s
nástupem efektivního*

dělostřelectva

v 15. až 16. století.,

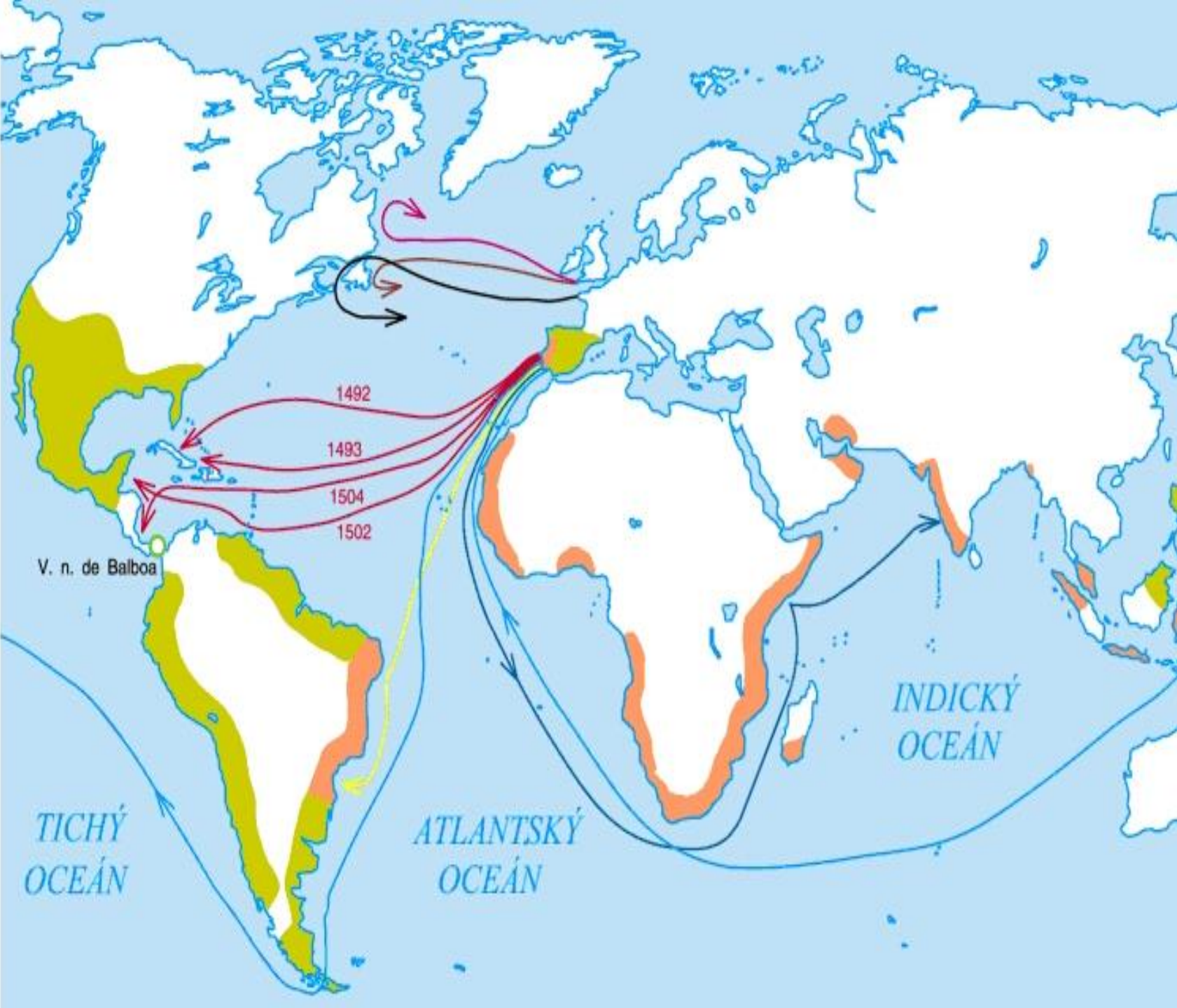
Astroláb

Astroláb je historický astronomický přístroj, který dříve astronomové, astrologové, navigátoři a další používali na určování a předpovídání poloh hvězd a Slunce, určování místního času podle místní zeměpisné délky a naopak, k zeměměřickým účelům a pro triangulaci

- Španělsko
- a jeho kolonie
- Portugalsko
- a jeho kolonie
- K. Kolumbus
- G. Caboto
- S. Caboto
- J. Cartier
- P. Cabral
- V. de Gama
- F. Magalhães
- V. N. de Balboa

Objevitel a mořeplavec Bartolomeo Diaz

Roku 1486 se vypravil na cestu do Indie kolem afrických břehů, doplul až ke špičce Afriky, tam ho zastihla bouře, námořníci se vzbouřili, musel se vrátit

Mys dobré naděje

- špičku Afriky nazval mys Bouří, portugalský král ji přejmenoval na mys Dobré naděje

Objevitel a mořeplavec Vasco da Gama

Roku 1497 [výpravu do Indie dokončil](#)

-trvala 10 měsíců, měl 4 plachetnice a obeplul celou Afriku

Objevitel a mořeplavec Kryštof Kolumbus

- pro ty, kdo věřili, že je Země kulatá, byla možnost **cesty i na západ**

- mořeplavec z italského Janova nabídl své služby portugalskému králi, po jeho odmítnutí se obrátil na španělskou královnu Isabelu Kastilskou

Kryštof Kolumbus

Roku 1492 – výprava z Evropy směrem na západ, chtěl doplout do Indie z druhé strany – objevil Ameriku

- měl 3 lodě (Santa Maria – 26 m, Pinta a Niña) a posádku o 120 mužích

- nejprve objevil San Salvador, Kubu a Haiti a poté zakotvil u amerických břehů

- místní obyvatelstvo nazval INDIÁNI
- myslel si, že je v Indii
- se slávou se vrátil,
- následovaly další plavby, ale nepřivezl takové bohatství, jak nasliboval...
- umírá v bídě a v přesvědčení, že byl v Indii

- díky své slávě byl Kolumbus poměrně drzý a neskromný, chtěl různé tituly
- po smrti se jeho ostatky několikrát stěhovaly, je pochován ve Španělsku nebo v Americe?
- stejná otázka panuje ohledně jeho rodiště ... dodnes se několik států a měst hádá, kde se vlastně narodil

Objevitel a mořeplavec Amerigo Vespucci

- roku 1499 – se další italský mořeplavec znovu vydal ke břehům Ameriky
- pochopil, že jde o nový neznámý kontinent
- Amerika je nazvána podle něj

Objevitel a mořeplavec Fernao de Magalhaes

- roku 1519 - první cesta kolem světa - 1. obeplul Zemi – je kulatá
- portugalský mořeplavec vypravil 5 lodí na západ
- ...po třech letech se vrátila 1 loď z východu
- z 253 mužů se jich vrátilo 18, sám Magalhaes zahynul na Filipínách při střetu s domorodci

Magellan's voyage around the world

Tichý oceán

- při zpáteční cestě
Magalhaes pojmenoval
Tichý oceán

Nebezpečí dalekých plaveb

- nedostatek pitné vody
- časté bouře - ztroskotání
- hodně námořníků trpělo nemocí = kurdějemi
(= nedostatek vitamínu C ve stravě...krváčení z dásní, pod kůží, do svalů a do nehtových lůžek)

Důsledky plaveb

1. poznání světa – kulatost Země
2. do Evropy : brambory, rajčata, kakao, boby, tabák, kukuřice, buráky, bavlna, cukrová třtina

3. do Ameriky : mor, chřipka, spalničky, neštovice, alkohol

4. zničení starých civilizací (Aztékové, Inkové, Májové)

